

Durmuş Hocaoğlu

Siyâsî Milliyetçiliğin İflâsı: VII

Muhalif, Yıl: 1., Sayı: 39., 13.10.2000-19.10.2000., s.11

Durmuş Hocaoğlu, *Muhalif* Yazıları Sıra No: 36

Künye:

- Hocaoğlu, Durmuş., “Siyâsî Milliyetçiliğin İflâsı: VII”, *Muhalif*, Yıl: 1., Sayı: 39., 13.10.2000-19.10.2000., s.11

Bundan önceki yazımıza şu sorularla giriş yapmıştık:

1°: Bu yazıdan, *Türk Milliyetçiliği'nin siyâsîleşmemesi gerektiği* gibi bir netice-i elîme mi hâsıl olmaktadır?

2°: Bu iflâs bundan sonrası için siyâsîleşme yolunda kesin bir son mudur, veya olmalı mıdır; yâni: STM (Siyâsî Türk Milliyetçiliği) için siyâsîleşme yolu kapanmış mıdır, ya da kapanmalı mıdır;

3°: İflâs zarûrî midir, ârizî mi; konjonktürel midir, strüktürel mi, prensipal mi?

Bundan sonra da, *Türk Yurdu* dergisinde yayımlanan bir yazımızdan geniş bir iktibasta bulunarak şu sonuca ulaşacağımızı söylemiştik:

1°: *Türk Milliyetçiliği'nin siyâsîleşmesi* bir zarûret idi ve bugün de böyledir;

2°: Binâenaleyh, *Türk Milliyetçiliği siyâsîleşmekle prensip itibâriyle hatâlı veya yanlış değil, doğru bir tercihte bulunmuştur; prensip doğrudur, terkedilmemelidir.*

3°: Ancak, bu konuda teori ve strateji itibâriyle büyük hatâlar işlenmiş ve bu da İktidâr'a gelince İflâs'a sebebiyet vermiştir.

Bu son üç maddede cem edilen sonuçlar, birinci maddedeki “Bu yazıdan, *Türk Milliyetçiliği'nin siyâsîleşmemesi gerektiği* gibi bir netice-i elîme mi hâsıl olmaktadır?” sorusunun cevabı idi. şimdi diğerlerine geçelim:

1: Sual: Bu iflâs bundan sonrası için siyâsîleşme yolunda kesin bir son mudur, veya olmalı mıdır; yâni: STM (Siyâsî Türk Milliyetçiliği) için siyâsîleşme yolu kapanmış mıdır, ya da kapanmalı mıdır;

Cevap: Bu iflâs, bundan sonrası için siyâsîleşme yolunda kesin bir son olamaz; zira, bu, Anderson'un meâlen ifâde etmiş olduğu gibi, “tabiatı icâbı muazzam bir potansiyel güç sâhibi olan” Milliyetçilik ile bağdaşılabilir değildir. Yân, STM için siyâsîleşme yolu kapanmış değildir; kapatılamaz da.

MHP Tecrübesi'nin bu noktada iki ayrı türde değerlendirilebilmesi kaabildir:

a: Birisi menfî bir neticedir: MHP Tecrübesi'nin yol açmış olduğu iflâs bundan sonrası için bir “sû-i misâl” teşkil edecek ve büyük sıkıntılar ve ümit kırıcı kötü netîceler hâsıl edecektir. Bundan sonraki her STM Tecrübesi'nin ilk olarak halletmesi gereken mesele, bu kara lekeyi temizlemek olacaktır.

b: Diğerleri de müsbet bir neticedir: MHP Tecrübesi, bizlere, bu vâdide yapılmaması gerekenleri — en azından büyükçe birkısmını — bittecrübe göstermiş bulunmaktadır. Bu bakımdan, MHP

Tecrübesi'nin yine de herşeye rağmen tarihî bir hizmet olduğu dahi düşünülebilir; hiçbir peşin hükme saplanmadan hatâların kritize edilebilmesi kayıt ve şartı ile.

2: Sual: İflâs zarûrî midir, ârizî mi; konjonktürel midir, strüktürel mi, prensipal mi?

Cevap: İflâs, genel kontekstte Siyâsî Milliyetçilik için prensipal, cevherî ve zarûrî değil ârizî ve konjonktürel; fakat, STM'nin kendisine özgü gelişme çizgisi açısından büyük ölçekte zarûrî, strüktürel ve prensipaldir. Daha açık bir ifâde ile, Siyâsî Türk Milliyetçiliğin İflâsı, salt Milliyetçilik'ten, mutlak mânâda Milliyetçilik idesinden dolayı değil, ama kendi milliyetçilik anlayışından ve tarihî gelişiminden kaynaklanan **kaçınılamaz bir sonuç** olmak durumundadır.

Şimdi buna eğilmeye çalışalım.

★ ★ ★

Bundan önceki yazımızda, Türk Yurdu dergisinde 1997 yılında yayınlanan “Alparslan Türkeş ve Ülkücülük” serlevhali yazımızı iktibas etmek sûretiyle, **“Ülkücülük Hareketi”nin, yakın dönem Türk tarihindeki rolü ve katkıları**”nı şu şekilde özetlemiştik:

- Türk Milleti'nin ufku açılmış, tarihî ve coğrafi sıklık izale edilmiştir.
- Türkiye'nin bir “Türk devleti” olduğu fikri kitlelere yayılmış, kitleleşmiştir.
- Türk Milliyetçiliği Siyâsîleştirilmiştir.
- Ülkücü Hareket, Ulus-Devlet'in oluşma sürecinin hızlanmasına katkıda bulunmuştur.
- Ülkücü Hareket, kendisine özgü bir milliyetçilik geliştirmiştir.
- Ülkücü Hareket, Türkiye'nin Afganistanlaşmasını önlemiştir.

★ ★ ★

Buradan da görüldüğü gibi, siyâsî parti olarak MHP'nin ve lider olarak da merhum Alparslan Türkeş'in, Türk Milliyetçiliği açısından, reddi gayri kaabil, son derece önemli hizmetlerinin bulunduğu bir hakîkattir. Fakat, bu hizmetlere rağmen, çok mühim zararlara da sebebiyet verilmiştir ki ben burada bunları iki temel başlık altında dercedeceğim:

1: 1960'ların ortalarına dek yavaş-yavaş ve yetersiz de olsa belirli bir gelişme göstermeye başlayan partisiz, parti-bağımsız, entellektüel bir Türk Milliyetçiliği akımı, MHP'nin bütün milliyetçileri temsîl iddiasıyla sahne-i siyâsete çıkması ve bir bakıma Milliyetçilik Tekeli ihdas etmesi ile akaamete uğramıştır. Bu tarihten itibaren, git-gide *partili* veya *parti-merkezli* bir hâle dönüşmeye başlayan Türk Milliyetçiliği, zamanla zâten çok zayıf olan entellektüel yeteneğini de sıfırlama noktasına gelmiş ve bir nevi' bir **“siyâsî cemâat”** kimliği kazanmıştır.

2: Türk Milliyetçiliği hemen-hemen bütünüyle “diğeri”ne endeksli, tepkilere bağlı, tepkilerle ayakta durabilen bir hâle gelmiş ve aynı zamanda Devlet üzerine kilitlenmiş, Devlet ile paralelleşmiş, devletçi bir karakter kazanmış ve bir Devlet Fetişizmi yaratmıştır.

★ ★ ★

Bunlar Siyâset doktrininde işlenen hatâlardır ve bu hatâların uzantısı bugün de devam etmektedir. Bunlardan birincisi çok farklı bir entellektüel problem olduğu için burada ele almayacak ve ikincisini açmaya çalışacağım.

1*: Hatânın en başında geleni, tâ bidâyetinde, siyâsîleşmenin, bir tepki olarak ortaya çıkmış olmasıdır ki bu da siyâsî milliyetçiliği dâimâ kendisini târif edeceği “diğeri”ne / “diğerleri”ne ihtiyaç duymak; kendisini *zıddı ile kaaim* hâle getirmek olmuştur. Hattâ, biraz abartı ile, Türk Milliyetçiliği'nin, zamanla, varlık sebebi hasımları olan, hasımları ile beslenen bir harekete dönüşmüş olduğu dahi söylenebilir. Aslında, meseleye daha geniş bir perspektiften bakıldığında modern zamanlar Türk Milliyetçiliği'nin bizzat kendisinin, asıl olarak bir tepki ürünü şeklinde ortaya çıkmış olduğunu görmekteyiz. Vâkıa, bütün milliyetçilik tarihlerinde görüldüğü üzere, “teпки” ve “diğeri”, birer parametre olarak, Milliyetçilik idesinin hem bir kültür ve hem de münhasıran siyâset hareketi olarak vücut bulmasında çok mühim ve belirleyici roller

üstlenmektedir. Fakat bu parametrelerin genel olarak Türk Milliyetçiliği ve onun da özel hâli olan Ülkücü-Milliyetçilik'teki yeri diğer benzerlerine nisbetle çok daha mühim, birinci dereceden olmuştur. Öyle ki, Ülkücü-Milliyetçilik ve onun siyâsileşmiş şekli, adetâ zıddına yaslanarak hayat bulmuş, zıddı zayıfladığında o da zayıflamıştır.

Bu da, bu sûretle *aksiyoner* olmaktan ziyâde *reaksiyoner* bir karakter kazanan Siyâsî Türk Milliyetçiliği akımının, pozitif bir strateji olan “**birşeyler yapmak**”tan ziyâde negatif bir strateji olan “**birşeylerin yapılmasına mânî olmak**” gibi yanlış bir siyâset stratejisine sâhip olmasını intac etmiştir. Nitekim, meselâ **Anti-Afganist** mücâdele yıllarında, yâni Türkiye'yi Afganistan benzeri bir Sovyet peyki hâline getirmeye çalışan Siyâsî Komünizm'e karşı en şiddetli mücâdelenin verildiği yıllarda şahsî birkaç teşebbüs dışında, en başta gelen “diğeri” olan Komünizm üzerine hemen-hemen hiçbir tahlil yapılmamıştır. Bunda Milliyetçi İntelijansiya'nın fikrî zaâfiyetinin — hattâ buna “sefâlet” dahi denebilir — olduğu kadar Milliyetçilik doktrininin de tesiri olduğuna muhakkak nazarıyla bakabiliriz. Bir başka örnek olarak, bir tutku hâlini alan Esir Türk İlleri'nin hürriyet ve istiklâl ümîdi için de verebiliriz. Seneler boyunca, hep, Sovyet boyunduruğu altındaki Türk illerinin kurtuluşu hayâli ile yanıp tutuşan Türk Milliyetçiliği'nin bu tutkusunun birşeyler yapmaya yönelik yanının nice zayıf olduğu, günümüzde çok acı bir şekilde ortaya çıkmıştır: Esir Türk İlleri, birşekilde ve çok yetersiz de olsa eskiye kıyasla “hür ve müstakil” oldukları söylenebilecek bir noktaya geldikleri halde Türk Milliyetçiliği bu konuda sâdece şaşkınca ve hattâ aptalca bakılmaktadır; İflâs'ın bir başka veçhesi de budur.

2*: Siyâsî Türk Milliyetçiliği'nin varlığının sebab-i hikmeti olan “diğerleri”, devlet, vatan ve millet düşmanlarıdır; hassaten “iç düşmanlar”. Bu iç düşmanlar ise, ana hatlarıyla iki grupta cem edilebilir: **Siyâsî Komünizm** ve **Siyâsî Kürtçülük**. Bunlar, Türk Milliyetçileri tarafından îmal edilmiş sanal düşmanlar değil gerçekten gerçek düşmanlardır; el-hak! Fakat, kendisini reaksiyonerleştiren Siyâsî Türk Milliyetçiliği, büyük bir hatâ işleyerek, hemen-hemen tüm siyâset stratejisini ağırlıklı olarak bu iki düşmanın yapacaklarını önlemeye göre geliştirmiş, diğer bir ifâde ile, kendisini ağırlıklı olarak bu iki düşman harekete göre endekslemiştir.

3*: Bu iki düşmanın hedeflerinin ne olduğu açıktır: Türk Devleti'nin varlığına ve Türk Vatani'nin ve Türk Milleti'nin bütünlüğüne kastetmek. Bu husus, STM'nin Devlet ile karşılaştığı ve örtüştüğü en kritik noktalardan birisini teşkil etmektedir. Zira, kendisini diğerlerine endeksleyen, zıddlarından beslenen Siyâsî Türk Milliyetçiliği'nin, açıkça vatan-millet ve devlet düşmanı olan bu iki akıma karşı en yakın müttefik olarak Devlet'i araması tabîi olacaktır ki bu ise onun, bu hususta, Devlet ile garip bir tarzda paralelleşmesi ve eklemlenmesi gibi bir sonuç hâsıl etmiştir. Bu eklemlenmenin varacağı bir durak, Siyâsî Türk Milliyetçiliği'nin, kendisini Devlet'in gayri resmî bir organı, bir nevi' yan kuruluşu gibi telâkkî etmesi; bir başka ve daha ileri seviyedeki durak ise, “Devlet'e hâkim olmak” olduğu gibi, hesabın yanlış tutması durumunda “Devlet tarafından kullanılmak” gibi bir ilişkiler örgüsünün doğması olacaktır.

Burada istîmâl edilen işbu kullanmak/kullanılmak ibâresi dozu kaçmış ağır bir eleştiri olarak görülebilir; ama, yakın zaman siyasî gelişmelerine bakıldığında böyle bir açıklama modelini kurmanın prensip olarak doğru olacağı teslîm edilmelidir. Filhakîka Devlet'i sâhiplenme konusunda rekabet kabul etmeyen STM'nin hedeflerinden birisinin kendi milliyetçilik ve siyâset anlayışını Devlet'e hâkim kılmak olduğu mâlûmdur; “Devlet'e hâkim olmak” terimi ile kastettiğim budur ve muayyen bir zamanda ve az dahi olsa belirli bir ölçüde bunun dolaylı olarak gerçekleşmiş olduğu söylenebilir. Fakat asıl olarak tahakkuk eden ikincisi olmuştur: STM hareketi Devlet tarafından zaman-zaman kullanılmış ve yönlendirilmiştir.

Nitekim, *vatan, millet, devlet severlikte son sınır* demek olan Ülkücü-Milliyetçilik akımının ve onun siyâsî kanadının, herkesten ziyâde sâhiplenmeye hakkı olduğu bu değerleri korumak için Devlet ile organik bir bütünlük içerisinde olmasa dahi bir paralellik içerisinde olmasını bir yerde tabîi ve normal karşılamak îcap eder. Fakat fiiliyatta, bu paralellik, zaman-zaman Devlet'ten STM hareketine yöneltilen tek yönlü bir organizme dönüşmüştür. Yoğun olarak 12 Eylül 1980 öncesinde olmak üzere, bunun birçok emâresi mebzûlen mevcuttur. Hattâ, 12 Eylül Darbesi'nden sonraki askerî idârenin Ülkücü câmiada yaratmış olduğu en büyük kırıngınlığın sebebinin, Türkiye'yi bir Afganistan'a dönüştürmek isteyen iç düşmanlara karşı verilen mücâdeledeki en

büyük müttefik olan Devlet'in Ülkücü-Milliyetçi câmiaya karşı olan "karşı" tavrının bir ihânet gibi algılanması olduğu herkesçe mâlûmdur. Bu dönemde Ülkücü câmiada yaygınlaşan kanâate göre, Devlet, ihtiyâcı olduğu için Ülkücüleri kullanmış ve sonra da işi bitince ondan kurtulmak istemişti.

Fakat, Ülkücü-Milliyetçi hareket bunlara rağmen, hem entellektüel kapasite yetersizliğinin ve hem de hatâsını dahi kutsallaştırdığı Devlet anlayışının bir sonucu olarak, tam da bu noktada Devlet ile teorik düzeyde olarak bir hesaplaşmaya girmesi ve sonra da bu hesaplaşmanın neticesinde teorisini, doktrinini ve stratejisini revize ve rektifiye etmesi ve hattâ radikal bir değişikliğe gitmesi gerektiği halde bunların hiçbirisini yapmamış ve Kutsal Devlet idesine sarılmaya devam etmiştir: Devlet hatâ yapmaz; farz-ı muhâl, O, yüce ve hep kendisine hizmet edilesi Devlet hatâ yapmış olsa, hattâ kendilerini kullanıp sonra da başından atarak kurtulmaya çalışsa dahi, O'na karşı küskünlük, dargınlık câiz değildir. Hattâ yukarıdaki cümlede kullanmış olduğum "hesaplaşmak" terimi dahi, siyâsî bir râfizilik, bir delâlettir.

4*: Böylece, kendisini Devlet'in gayri resmî bir organı ve müttefiki olarak gören Siyâsî Türk Milliyetçiliği'nin Devlet karşısında niçin hep boynunun eğik olacağı da anlaşılabilir bir husus olacaktır ki ben buna "**Devlet Fetişizmi**" adını veriyorum.

Devlet'i bir fetiş hâline getiren siyâsî bir doktrin için O'nun karşısında eleştirel bir tavır almak asla mümkün olamaz: Fetişler eleştirilemez; Fetişler'e sâdece itâat edilir.

Halbuki, Modernite'de Siyâset, "Devlet'e karşı" bir harekettir. Evet: Devlet'e karşı! Meselâ: Yönetim tarzı konusunda Modernite, Devlet'e karşı bir hareket geliştirmiştir: Demokrasi! Meselâ, Devlet'in "meşrûiyeti" konusunda, Modernite, Devlet'e karşı bir hareket geliştirmiştir: Meşrûiyetin menbâ Devlet'in kendisi değil, Millet'tir. Meselâ, Haklar ve Hürriyetler konusunda Modernite, Devlet'e karşı bir hareket geliştirmiştir: Modern Devlet, Toplum'un ve Ferd'in haklarının ve hürriyetlerinin genişleyip Devlet'in haklarının ve hürriyetlerinin daraldığı devlettir. Meselâ, Hukuk konusunda Modernite, Devlet'e karşı bir hareket geliştirmiştir: Hukuk'u Devlet yapıp Millet'e dayatmaz; Hukuk sivil alanda yapılır. Meselâ İdeoloji konusunda Modernite, Devlet'e karşı bir hareket geliştirmiştir: Modern Devletler toplumlarına zorla bir ideolojiyi benimsetmekte değıllerdir. Halbuki Devlet'in bir fetiş hâline getirildiği toplumlar birer despot devlet modelidir ve bu devletlerde Devlet, meşrûiyetini doğrudan kendisinden alır; halkına birşey borçlu değildir; oralarda Demokrasi yoktur; varsa da sâdece nominaldir, yâni isim olarak vardır, ama cisim olarak yoktur; oralarda haklar ve hürriyetler Devlet lehine genişler, Millet aleyhine daralır; oralarda suçlar mahkemelerce değil müfettişlerce belirlenir; hattâ müteselsil suçluluk dahi vardır: Birisinin suçu bir başkasından sorulabilir v.s., v.s.

İşte; bu gelenekten gelen ve Devlet'i bir fetiş hâline getiren MHP'nin, bütün iyi niyetine rağmen Siyâsî Milliyetçiliği iflas noktasına getirmesinin en mühim sebeplerinden birincisi budur: Devlet Fetişizmi, O'nun, bütün elini kolunu bağlamakta; Devlet karşısında savunmasız ve her türlü yönlendirilmeye, kullanılmaya açık ve hattâ gönüllü bir hâle getirmekte ve kendi ilkelerini dahi kendi ayakları altına aldırabilmektedir.

Bunun içindir ki, bu anlayış ciddi bir biçimde sorgulanıp radikal bir değişikliğe uğratılmadığı takdirde, Siyâsî Türk Milliyetçiliğin İflâsı kendi-kendisinin yarattığı bir kader, kendisinden kaynaklanan **kaçınılamaz bir sonuç** olmaya devam edecektir.

